

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет

ЗНУ WEST UKRAINIAN
NATIONAL
UNIVERSITY

ЗБІРНИК ПРАЦЬ

XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації»

PUBLICATIONS

of XX International Scientific and Practical Conference of Young Scientists "Economic and social development of Ukraine in the XXI century: the national vision and challenges of globalization"

19TH OF MAY 2023,
TERNOPI, WUNU
UKRAINE

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених

XX Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених
«Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія
та виклики глобалізації»

46009 м. Тернопіль, вул. Львівська 11 (НТ САДМВ ЗУНУ)

E-mail: ntsadm.v.wunu@gmail.com

Відповідальні члени організаційного комітету:

Поперечна Ганна Михайлівна

Іванова Анна Миколаївна

Редакційна колегія:

Борисяк О. В., к.е.н., доц.

Брик М. М., к.е.н., доц.

Вацлавський О. І., к.е.н., доц.

Іванова А. М., к.е.н., доц.

Нагара М.Б., к.е.н., доц.

Зварич Р. Є., д.е.н., проф.

Зварич І. Я д.е.н., проф.

Піцун О.Й., к.т.н.

Поперечна Г. М., д.філ., доц.

Худик Д. І., аспірант

Відповідальний за випуск:

Поперечна Г.М., д.філ.(право), голова НТ САДМВ ЗУНУ

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: національна візія та виклики глобалізації», яка відбулася на базі Західноукраїнського національного економічного університету.

За зміст наукових праць та достовірність наведених фактологічних і статистичних матеріалів відповідальність несуть автори.

ISBN 976 966 654 717 3

© Західноукраїнський національний
університет, 2023

<i>Гузела М. П.</i> ЗАСТОСУВАННЯ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ	375
<i>Гуцул І., Беценко А.</i> НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ДІЄВОСТІ МЕХАНІЗМІВ ПРОТИДІЇ КОНТРАБАНДИ В МИТНІЙ СФЕРІ	380
<i>Дем'янишин В. Г., Дем'янишин В. В.</i> РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ, ОРГАНІЗАЦІЙ, УСТАНОВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ	386
<i>Денисенко І. С.</i> ФІНАНСОВІ РИНКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЛАТФОРМИ ВЗАЄМОДІЙ	390
<i>Дехтєвський О. В.</i> АКТУАЛІЗАЦІЯ ПИТАНЯ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ	393
<i>Дзюба П. П.</i> УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ	397
<i>Дідик В. А.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ	400
<i>Дмитрів В.І.</i> ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ І РОЛЬ МАЙНОВИХ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ ТА ДЕЯКИХ КРАЇНАХ СВІТУ	404
<i>Дудченко І. А., Ожаровська О. В.</i> ФІНАНСУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ: АНАЛІЗ ДОСВІДУ КРАЇН З РОЗВИНЕНОЮ ЕКОНОМІКОЮ	407
<i>Жабак О.В.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ	411
<i>Іванова А.М.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ	418
<i>Ільгов О. Г.</i> РОЛЬ ЗЕЛЕНОГО ФІНАНСУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	421
<i>Кекіш І. П., Пивовар А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КІНОЛОГІВ В МИТНІЙ СФЕРІ	425
<i>Ківелюк Я., Паньків А., Чернишенко Ю.</i> НЕОБХІДНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	432
<i>Кізіма А. Я., Охотницький М. В.</i> ПРАГМАТИКА ІНВЕСТУВАННЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ ДОМОГОСПОДАРСТВ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ	437
<i>Кізіма Т. О., Газилишин О. А.</i> ПРАГМАТИКА ФІНАНСУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	441
<i>Кісіль В. І.</i> ОСНОВНИЙ КАПІТАЛ: СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	445
<i>Клименко К.В., Ухналь Н.М.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВАЛЮТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ	448
<i>Ковальчук В. Р.</i> ТЕХНОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ У ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	452
<i>Ковальчук П. Р.</i> НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	455
<i>Козак І.В.</i> ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОЇ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	459
<i>Костецька Д.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ БРОКЕРІВ В УКРАЇНІ	463
<i>Кришталь Г.О., Люткевич Я.М., Панін Є.В.</i> ФОРМУВАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	467
<i>Кузь Р. Г.</i> УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ	470
<i>Кучер Р. О.</i> ВАЛЮТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	473
<i>Левченко О.Ю., Новосьолова О.С.</i> ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	475
<i>Лилик І.</i> ІНСТРУМЕНТИ МИТНОГО ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	479

2. Ківалов С.В., Кормич Б.А. Митна політика України: Підручник. – О.: Юридична л–ра, 2015. 256 с.
3. Кормич Б.А. Формування митної політики як умова ефективної боротьби з контрабандою // Боротьба з контрабандою: проблеми та шляхи їх вирішення / Керівник авторського колективу А.І. Комаров, О.О. Крикун. Київ, 2018. Т.10. Розділ IV. 647 с.
4. Бережнюк І.Г. Модернізація митних органів України в рамках економічної безпеки держави та рекомендацій Всесвітньої Митної Організації // Вісник Академії митної служби України. 2021. № 2. С. 43 – 50.
5. Уліцький А.Г. Шляхи удосконалення правоохоронного напрямку діяльності Державної фіскальної служби України для ефективної протидії контрабанді та порушенням митних правил. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2018. № 2 (62). С. 90-96.

УДК 336.1

Дем'янишин В. Г.

*д. е. н., професор, професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Західноукраїнський національний університет*

Дем'янишин В. В.

*аспірант кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Західноукраїнський національний університет*

**РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ
ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ, ОРГАНІЗАЦІЙ, УСТАНОВ
В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ**

Стратегічний курс України спрямований на інтеграцію її економіки до ЄС. Це вимагає значного посилення фінансової дисципліни у публічному секторі держави, а також підвищення ефективності, забезпечення дотримання законності, цільового, економного, раціонального використання фінансових

ресурсів. Досягнути позитивних результатів можливо за умови переходу органів державного фінансового контролю від контрольних функцій до аудиту, переорієнтування процесу інспектування безпосередньо на будь-які фінансові правопорушення, проведення контрольної-ревізійної роботи з урахуванням можливих ризиків.

Кінцевою метою модернізації державного фінансового контролю відповідно до Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8.02.2017 р. № 142-р є підвищення ефективності цього контролю [1]. Для досягнення мети попередньо Кабінет Міністрів України реорганізував Державну фінансову інспекцію України у Державну аудиторську службу України. Однак позитивне вирішення питань, пов'язаних з досягненням вказаної мети, зустрілося з рядом перешкод та викликів. Так, процес фінансового інспектування фінансових ресурсів неповністю враховував фінансові ризики, особливо пов'язані з шахрайством. В якості причин такого явища можна назвати відсутність доступу Державної аудиторської служби України до всієї потрібної інформації, відсутність методик інспекційної роботи від вимог часу.

Відповідно до вказаної стратегії показником рівня реформування державного фінансового контролю мало бути збільшення питомої ваги контрольованих об'єктів, обраних на базі ризикоорієнтованого підходу. Тому перед аудиторською службою були поставлені такі завдання:

1. Посилити інституційну спроможність цієї служби стосовно здійснення аудиту в підконтрольних об'єктах. Для цього потрібно реформувати методологічну та інформаційну базу системи державного фінансового аудиту, сформувавши програму розвитку різних напрямів та стандартизацію аудиту, підвищити якість державних аудиторів.

2. Покращити стан фінансового інспектування. Для цього потрібно розробити нову методику ризикоорієнтованого відбору, створити дієву інформаційно-аналітичну систему для застосування на практиці

автоматизованого ризикоорієнтованого визначення конкретних об'єктів контролю.

Однак станом на сьогоднішній день у зв'язку з обмеженістю кадрів Державної аудиторської служби України та відповідних засобів державного фінансового контролю аудиторська служба не змогла у повному обсязі охопити контрольними заходами всі ризикові об'єкти. Це стосується, передусім, місцевих бюджетів, моніторингу проведення публічних закупівель тощо. Тому Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням від 29.12.2021 р. № 1805-р. схвалив Стратегію реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки [2]. Відповідно до цієї стратегії метою реформування державного фінансового контролю є «удосконалення системи державного фінансового контролю, яка сприятиме ефективному державному управлінню, виявлятиме і попереджатиме порушення вимог законодавства та неефективне використання фінансових і матеріальних ресурсів на державному та місцевому рівні» [2].

Досягнення такої мети потребує значного підвищення ефективності та результативності державного фінансового контролю у всіх ризикових сферах та об'єктах. Вимагають удосконалення організаційно-методологічні засади Державної аудиторської служби України стосовно контрольних заходів дотримання фінансового законодавства формування і використання фінансових ресурсів, гармонізація роботи аудиторської служби з іншими органами контролю.

Інституційну спроможність аудиторської служби доцільно забезпечити за рахунок запровадження у практику сучасних ІТ-технологій та рішень відповідно до Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1467-р [3]. Це сприятиме покращенню доступу аудиторів до джерел інформації стосовно фінансових ресурсів підприємств, організацій, установ та може сприяти здійсненню її ефективного і результативного аналізу.

Процес реформування державного фінансового контролю фінансових ресурсів підприємств, організацій, установ передбачається здійснювати у перспективі за такими напрямками: «посилення державного фінансового контролю у найбільш ризикових сферах; забезпечення ефективної міжвідомчої взаємодії в рамках здійснення фінансового контролю; посилення інституційної спроможності органів Держаудитслужби на центральному, регіональному та місцевому рівні» [2].

Реалізація кожного з цих напрямів потребує: модернізації методологічних підходів до ризикоорієнтованого відбору сфер та об'єктів державного фінансового контролю; внесення змін до чинного порядку проведення державного інспектування органами Державної аудиторської служби України з використанням позитивного міжнародного досвіду; гармонізації співпраці з Рахунковою палатою України для обміну інформацією щодо ризиків; розробки нових організаційно-методичних підходів до проведення державного фінансового контролю за фінансовими ресурсами місцевих бюджетів. Все це, на нашу думку, дасть можливість істотно реформувати державний фінансовий контроль фінансових ресурсів підприємств, організацій, установ в умовах реформування системи управління публічними фінансами, підвищити його результативність та ефективність відповідно до наукових принципів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8.02.2017 р. № 142-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-p> (дата звернення: 1.05.2023).
2. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1805-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-p#Text> (дата звернення: 1.05.2023).

3. Стратегія здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1467-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-p#Text> (дата звернення: 1.05.2023).

УДК 336.7

Денисенко І. С.

провідний економіст

ДУ «Інститут економіки природокористування

та сталого розвитку НАН України

ФІНАНСОВІ РИНКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЛАТФОРМИ ВЗАЄМОДІЙ

Розвиток фінансового ринку відноситься до одних із головних пріоритетів України на шляху до рівноправної економічної інтеграції у світову спільноту. Разом з тим, сформовані тенденції ігнорування забезпечувальної функції фінансового ринку як інвестиційного каталізатора, функціонування фінансового посередництва переважно з метою накопичення надприбутків призводять до того, що ступінь позитивного впливу фінансового ринку на економіку є недостатньою та потребує накопичення якісних елементів в його еволюції. Підвищена відповідальність щодо параметрів розвитку фінансового ринку не віддільна від стану його інфраструктурного забезпечення. Саме цим визначаються не просто межі функціонування фінансового ринку, а і його перспективи розвитку, формування нових альтернатив, чого вимагає сучасний глобалізований світ. Разом із тим, питання забезпечення ефективності фінансового ринку за допомогою нарощування його інфраструктурного потенціалу залишаються недостатньо вирішеними.